

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četrstopenjske petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Pameten in pošten Nemeč

je dunajski poslanec dr. Kronawetter, kateremu so nekateri nemško-židovski kričači in nevolilci izrekli nezaupnico, ki je pa pretekli četrtek, kakor poroča današnji dopis z Dunaja, dobil od svojih volilcev, mej katerimi bil je tudi naš slavni Miklošič, sijajno in navdušeno zaupnico.

V svojem govoru, s katerim se je opravičeval pred svojimi volilci, označil je nemško ustavoverno stranko s tako črnimi barvami, da se pred Dunajčani ne bode lahko oprala. Rekel je, da je ustavoverna stranka rekrutirala se iz mož in pristašev tistih ljudij, ki so se za vlade Herbsta ali Lasserja udeleževali sleparij na borzi in pri bankah, ki so dvajset milijonov razmetali v podporo železnic, ki so zakrivili deficit pri hranilnicah, s katerimi so plačevali „chabras“, deficit tistih hranilnic, katere denes, da bi pokrile primanjkljaj, v bukvice najubožnejših, v bukvice hlapcev in dekel, mesto 6 le 3% obrestij vpisujejo. Stako stranko se on Kronawetter ne more pajdašiti.

Razlaga potem, da so Nemci iz Česke mestu Dunaju prizadeli največ škode, da so pri vprašanji o uravnanji zemljiškega davka ravnali le kot najhujši egoisti, da so narodnosti ščuvali, drugo na drugo, pri tem pa polnili svoje žepe.

Kar se more navesti slabih lastnostij, vse naštel in dokazal je dr. Kronawetter ustavovercem, pri katerih ima vsaka banka svoj časnik in celo take časnike, ki („N. Wr. Tagblatt“) na prvi strani pišejo o svobodi, v sredi o bankah, na

konci pa o mladih dobro ohranjenih vdovah, ki se ponujajo premožnim, če tudi starim možem in ki mej svet trosijo vsakeršne laži.

Ostudna je podlost in korupcija v ustavovernem taboru po besedah Kronawettera in večina Dunajčanov izrekla se je proti levičarjem, kajti vsakdo čuti, da je sramotno biti pristaš takej javno obsojenej stranki.

Po govoru Kronawettera, ki je omenjal tudi pravičnih teženj družih narodnostij, § 19. državnih temeljnih postav, potrebo pokuka v materinščini, narodnostne postave itd. nastalo je gromovito odobravanje in v gostilni „Zu den drei Hackeln“ praznoval se je ta važni shod volilcev v navzočnosti mnogih mestnih odbornikov. Izmej slednjih napil je znani dr. Lueger Kronawetteru in dejal, da nas je ustavoverna stranka skozi dvajset let sleparila in da je upati, da se zdaj njenega demoralizujočega vpliva znebimo. Vsi govorniki in vse mnogobrojno občinstvo izrekli so se proti nemško-liberalcem. Kronawetterov govor tiskal bode se v veliko tisoč iztisih in zastopniki vseh okrajev dunajskega mesta prirede mu velik banket, katerega se bode udeležilo več tisoč ljudij.

Veseliti mora vsacega, ko vidi, da se v nemških krogih širi boljše izpoznanje, da laž in perfidija izgubiva tla in da glavno mesto, Dunaj, zavrača tako odločno pogubonosno politiko levičarjev. Kdaj bode to žarko solnce pravega izpoznanja posijalo tudi pred naša slovenska vrata in razjasnilo tudi meščane po naših trgih in mestih, da se odpovedó nemčurstvu in vsem njega delom?

Za „Národní dom“.

(Iz Notranjskega.)

Naslednje je uže marsikom v jedru znano, kajti razgovarjalo se je o tem v domačih krogih na več krajih po naši Notranjskej; zatorej nij treba posebnega uvoda!

In sploh bi bilo pač nepotrebno razlagati na dolgo in široko zavednim slovenskim rodoljubom veliko, preveliko važnost, da se podjetje „Narodnega doma“ kolikor le mogoče veličastno in skupno dovrši: „Narodni dom“ bodi vidno znamenje vseslovenske skupne narodne zavesti, „Narodni dom“ pričaj svetu glasno naše dejansko domoljubje, našo požrtvovalnost in našo narodno žilavost! No, o tem smo zavedni do dobrega prepričani! Nam mora biti dalje vestna skrb in dolžnost to prepričanje razširati do zadnje slovenske kočé! In če bi pri tem materijalni uspeh za „Narodni dom“ ne bil ravno velik, bil bi taisti toliko večji v obče za našo narodno stvar: budila bi se o tej priliki v masi narodna zavest, krepil bi se narodni ponos in jeklenilo zaupanje v svojo moč in v naše slovensko ime!

Imejoč vse to pred očmi porodila se je mej nami uže pred časom misel, povabiti vsa narodna društva in posamezne rodoljube v probujenej Notranjskej, da se osnuje na najbolj pripravnem krajem Ljubljano pa Trstom velika narodna slovesnost na prid „Narodnemu domu“ v slovenskej stolici.

In stvar nij tako težavna, kakor se marsikom na prvi hip dozdeva! Praktičen, pameten črtež, energija, požrtvovalnost, sloga in jedin duh, to

LISTEK.

Poezije.

Zložil S. Gregorčič.

Kakor po dolgej suši dobrodejen dež na žejne livade, tako zaželjena prišla je ta prelepa knjiga našemu slovstvu. Slavnoznaní „Zvonov“ pesnik X. predstavlja se v njej slovenskemu občinstvu, katero si je v naši materijalne dobi še ohranilo živo čut za čarobno moč poezije in podaje nam kakor vizitko svoj kip rekoč:

„Poet, le malokomu znan,
Leži po svetu razmetan,
Da kip njegov bi vam podal,
Raztresene sem ude zbral —
Ne vseh! . . . a kdor pogleda té,
Spozna mu glavo in srcé.“

Zares, pesnikov kakor iz marmelja rezan kip zre nam nasproti iz divnih teh poezij, duhovita, globokomisleča glava in plemenito, rahločuteče srce.

Z mladeniško navdušenostjo, lepih vzorov poln stopil je mej bujni svet, a kmalu videl je v grob devati pravico, zrl bratoljubja je pokop, vzore pokopali so in pogrebci in spremniki prepevali in plesali so na grobu. Tedaj ubegla mu je radost, več nij bil vesel in

„Tedaj oblekel sem še mlad
Obleko žalno to,
Na gróbe vzórov, sanj in nad
Solzé mi zdaj tekó!“

Vsahnil mu je veselja vir, ne miče ga dežela rajskomila, na južnih gričev sad in cvet, ne srčno vdani, dragi, ki mu kličejo „ostani!“ — zlatih dnij spomin ga vleče v planine, nazaj, v planinski raj!

„Tam srečen pastirček sem glasno pojóč,
Vesélje srca razodeval,
Poslušal je potnik, po dolu gredóč,
Moj drug mi je z onkraj odpeval.“

Zdaj postal je mej svetom drugačen pastir, slovečo čuva čedo, pa življenja sreča je izgubljena. Vso bol neizpolnjenih želja in vso pezo prstenege oklepa, v katerem zaprt je iskri duh, razkril je pesnik v velekrasnej pesni „Človeka nikar!“, kjer gleda pesnik v delavnico božjo:

„In videl vedno sem vrtenje,
Prelivajoče se življenje,
Prerojevanje, prenavljanje,
Iz bitja v bitje presnovljanje,“

— — — — —
A smrti nijsem vzrl! . . .

Ko strta ilnata bo ječa, hitel bo duh pred Večnega obraz, ki prstene ostanke porabi za novo stvar.

Za kako? Jaz ne vem,
Ti sam si gospodar!
A eno te prositi smem:
Iz praha vzgoji ti cvetico,
Podari logu pevko-ptico,
Katerokoli vstvari stvar:
Kedor bi pa ko jaz na sveti
Imel čutiti in trpeti,
Mej dvómi, zmotani viseti —
Človeka — vstvariti nikar!

To je filozofija, to je neizogibljiva tragika življenja!

A dasi visi pesnik mej dvomi in zmotami, akoravno se mu ne izpolnijo želje in hrepenenja, vendar on nij pesnik svetovne bolesti. Ponosen mu je duh, ne uklanja se viharju, boji se pokoja in ljubi dejanje, ker življenje nij praznik in

„Dolžan ni samó, kar veleva mu stan,
Kar móre, to mož je storiti dolžan!“

In to zlato gaslo obistinil je Gregorčič uže s prvim zvezkom svojih poezij. Te pesni so dejanje! Slastno se bodo čitale in čitale, blažile bodo srca in v nemale čut za lepoto, za vzore.

Teško je odločiti se, katerej pesni gre prvenstvo. Glede jezika, oblike, misli, razpeljave bi vendar „Soči“ odredili prvo mesto. Ta „Soča“ ima, čim večkrat se čita, tem več biserov v sebi. Značaj gorske reke, prestop v ravan, nekaj prorošk pogled

bodi podlaga povsod: trmoglavost moti in zavira, sebičnost pa naravnost razdira.

Pri podjetjih s takimi nameni skrbi za velik uspeh kolikor moč dober kup in z najpripravnejšimi sredstvi.

V prvej vrsti imeniten in odločilen za to je pripraven kraj, na katerem se najlaglje, najhitreje in največje število naroda udeleži slovesnosti.

In drugič treba je dobrega ožjega izvrševalnega odbora na mestu in razen tega v pomoč marljivega širšega odbora, ki naj prepreza vse notranje strani. Vsako narodno društvo in vsak večji kraj mej nami moral bi imeti v širšem odboru svojega zastopnika, svojega zaupnega moža, da bi vodil v svojem kraju agitacijo, poučeval, unemal za lepo in važno skupno reč ter nabiral prostovoljne dobitke za dobrodušno loterijo.

Materijalno stran zastopala bi v glavnej potezi loterija s prostovoljnimi dobitki, tombola je pri velikanskih veseljah in prostranih udeležbah nepripravna in predraga, kar poznamo iz skušnje lanske v Logatci! Sestava programa bi nam ne dala prevelike preglavice, ker nam ne manjka vsestranskega rodoljubnega materijala. Lepše tvarine nij za govornika, nego ta za „Narodni dom!“ S čim more bolje unemati narod? In i za petje, za veličastno petje ne bode mnogo skrbij pri resnej, dobrej volji! In kaj ne doseže domoljubna pesen v mladem, čvrstem in hrepenečem ljudstvu, kot je zdaj še naše? Razen domačih močij pridejo v pomoč in povzdigo slovesnosti narodna društva iz Ljubljane pa Trsta itd. na čelu jim vrli „Sokol“, kar je uže eventuelno zagotovljeno. In kaj to velja, nam je še v živem spominu Logatec in Borovnica!

Ne bilo bi dalje nemara napačno, da bi se pri tem prosti narod poučil o domačih podpornih društvih in posojilnicah, kakeršne imajo uže v nekaterih naprednih slovenskih trgih in selih, da bi se koristilo tudi narodnemu premnoženju.

To bodi vzor, to bodi nekakšen kostjak za bodočo slavnost, popravimo ga, obdajmo ga zdravim mesom, sklenimo to čvrstimi kitami in prelijmo vse vročo navdušeno narodno krvjo!

Narodna društva v Notranjskej in posamezni rodoljubi najte, dajte, preudarite, pretehtajte sproženo reč prej ko mogoče! Prihodnjič čez nekaj dni, ako vidimo, da se obeta uspeh, nasvetujemo v sporazumljenji kak pripraven kraj za predposvetovanje za volitev odborov i. t. d. Morebiti bi bil v to prav primeren prijazni Rakek, kjer se je i Logaška slovesnost sklenila! Veliki narodni praznik postavil bi se stoprav v avgust, ko je naša mladina z visocih šol pri domu, kar je pomenljive važnosti.

In da bi na po vsem odločilni dan še nebó jasnim očesom gledalo, bil bi uspeh pošten in gotov

za „Narodni dom“ in za našo sveto narodno stvar sploh! Slednji rodoljub pa, ki bi kaj delal in storil za lepo podjetje, imel bi sladko in ponosno zavest, da je storil svojo dolžnost kot zdrav, koristen ud ubozega, plakajočega a poštenega národa slovenskega! Preudarite tedaj hitro, zrelo in plodonosno! Nulla dies sine linea! D.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 22. aprila.

Nekateri listi zopet govore o potovanji našega presvetlega cesarja v Italijo in hote vedeti iz zanesljivega vira, da se bode to zgodilo še le na jesen.

Debata o reškem vprašanji v hrvatskej skupščini je dokončana. Stavil se je predlog: „Skupščina naj se izjavi, da je mesto Reka z okrajem in pristaniščem popoln del ozemlja kraljevine Dalmacije, Hrvatske in Slavonije,“ in se sprejel.

Listi donajajo vest, da bode fml. baron **Jovanovič** prevzel glavno poveljništvo v Sarajevu in deželno upravo Bosne in Hercegovine. Ta vest se v vojaških krogih smatra kot zelo verjetna, ker je fml. Dahlen uže delj časa bolehen.

„N. Fr. Pr.“ poroča z juga: Prebivalstvo v Krivošijah ne kaže nikake volje umiriti se, položiti orožje in se podati k mirnemu delu. Navzlic čutiljivim pobitjem, ki so jih vstaši uže pretrpeli v teku zadnjih dveh mesecev, so vedno še po nekaterih krajih vstaške čete, kjer se bojujejo le zaradi boja, kajti kakega uspeha upati ne morejo. In telegram iz Dubrovnika poroča, da bil boj mej vstaši in našimi četami v 15. dan t. m. na višinah Orehovca. Naposled zapodile so naše čete vstaše celo na črnogorsko mejo. V tem boji nij pal nobeden naših vojakov, vstašev precej.

Vnanje države.

O razpravah v nemškem zveznem svetu o monopolu tabaka piše „Nat. Ztg.“ od 20. t. m.: Odsiki zveznega sveta obravnavali so danes pet ur o monopolu tabaka. Rezultat posvetovanj, ki se morajo po zdanjih razmerah brzo vršiti, je naprej znan. Da se načrt sprejme, je gotovo, in uže danes se sme kot gotovo smatrati, da se ne bodo napravile v odsekih znatne premembe.

Mac Lean napastnik angleške kraljice spoznal se je blaznim in je bil kot „nekriv“ spoznan.

Dopisi.

Iz Šoštanjca 20. aprila. [Izviren dopis.] Iz raznih krajev slovenskega ozemlja poročajo se neprijetne vesti, da se avtoriteta in pravice krajnih ter okrajnih šolskih svetov prezirajo in uničujejo. Evo vam i od tukaj jeden dokaz. Preteklo leto volil je naš okrajni zastop za bodočo šestletno dobo 5 udov v okr. šolski svet in sicer gospode: Dr. J. Lipold, Fran Škubic, Ivan Vošnjak, Ivan Steblovnik in Miha Tajnik.

V jeseni je bila učiteljska služba v Velenji razpisana. Kompetentje so bili trije, dva z izvrstnimi spričevali, tretji izkušen samo zo šole z nemškim učnim jezikom. Terno-predlog se napravi. Primo loco se postavi učitelj z najboljšimi spričevali, in daleč okrog sloveč kot izvrsten šolnik.

Velenčanje so se ga uže veselili.

Okrajni šolski svet je obračal, dež. šol. svet pa je obrnil. Pri rednej seji okr. š. sveta meseca decembra objavi se novoimenovani učitelj, a ne malo se je strmelo, ko se zasliši, da ima za naprej čisto slovensko deco poučevati učitelj, ki ima spričevala samo za nemške šole. Na to baš g. Ivan Vošnjak stavi alternativni predlog: deželni šol. svet. naj omenjeno imenovanje sistira, sicer onih pet od okr. zastopa voljenih udov iz okr. šolskega sveta izstopi.

No deželni šolski svet se nij dal v kozji rog ugnati in tako je gori omenjena petorica moralčno primorano bila svoje mandate položiti.

Pri občnej seji okrajnega zastopa dne 18. t. m. vršila se je zopet volitev za okr. šolski svet. Kakor nij bilo drugače pričakovati, izvoljeni so bili zopet iztopivši člani in sicer jednoglasno. Katero stališče bodo sedaj zavzemali, se še ne ve, a prepričani smo, da bodo zdrava načela pedagogike vsekdar imeli pred očmi ter jih branili konsekvntno.

Z Dunaja 20. aprila. [Izv. dop.] (Viharen volilen shod. Nemški liberalci zopet — obsojeni. Ovacija dr. Kronawettru.) Nemško-liberalna ali tudi tako zvana verwaltungsrathovska stranka ima grozovito smolo. Komaj jo je otepel baron Walterskirchen, prišel je na vrsto poslanec Posch, za njim pa zopet grof Wurmbbrand, ki sta tudi izstopila iz zjedinjene leveice zaradi Herbstovega terorizma o volilnej reformi. Na Dunaji so nemški liberalci v Josipovem predmestji proti dr. Kronawettru si pomogli na noge. Na kakšen način so tu zbornali shod, sem Vam uže pisal. A kako dolgo je trajala ta njih „slavna“ zmaga? Bila je efemerna, da niti efemerna, bila je švindeln, s katerim vladala je ta stranka skoro celih dvajset let.

Dr. Kronawetter namreč nij mož, ki bi se teh „liberalcev“ bal. Opisali so ga kot „revolucionarja“, človeka, ki samo od šuntanja živi, ki se ponuja bore-delavcem, ker drugod nijma pristašev, začrnili so ga kot Efijsalta nemške narodnosti, da hlepi le po časti ter rabi poslaniško mesto, da se z njim okoristi. Grše ga nijso mogli opisati možje, ki so se celo lažljivo izdali za njegove volilce, da bi dosegli večji uspeh.

Dr. Kronawetter sklical je shod svojih volilcev v sredo 19. t. m. v dvorano „zum grünen Thor“ (Lerchenfelderstrasse.) Pristop imeli so se ve da tudi njegovi nasprotniki. Dvorana bila je natlačeno

v bodočnost in domoljubno strastna zarota reke izražena je res mojstersko.

Prav elegične lepote je pesen „Na potujčeni zemlji“ in „Domovini“, najzárnejše domoljubje pa odseva iz pesni „V pepelnih noči“. Veliko je dragocenega blaga v tej zbirki. Koga ne bode ganila „O nevihti“, „Po bitvi“, „Pozabijenim“, „Oljki“, kdo ne bode čutil usodo vojaškega stanu pri pesnih „Vojaci na poti“, „Vojakove neveste poroka“?

Vse pa so izredno blagoglasne, polne krasote in izvernih mislij. Da je jezik krasen in stih umetno cizelirani kakor bronast umotvor, se pri pesniku, kakeršen je Gregorčič, umeva ob sebi.

Zavzel je Gregorčič s temi poezijami jedno najodličnejih mest v našej literaturi in ves slovanski jug sme se dičiti z njegovim imenom.

Ponosno pa sme biti zlasti naše duhovenstvo, da je izmej njegovih članov vzrasel nam tak veleum, tak pesnik, ki je prevzet pravega pesniškega ognja in ima jezik in obliko tako v oblasti.

Ker je tisk gg. Klein in Kovač tudi krasen, vnanja oblika elegantna, želimo le to, da se ta knjiga širi po slovenskem svetu, da se nahaja ne le v kmetskej hiši, ampak tudi v vsakem narodnem salonu, da se čita in prebrana, zopet čita!

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Malovrh.)

Druga knjiga.

IX.

(Dalje.)

„Ali Markelov? . . . On je v opasnosti . . . in kaj delamo mi?“ mislila je dalje. „Markelov nama da mogočnost srečna biti, naju neče ločiti . . . Kaj je to? — Visokodušnost . . . ali zaničevanje?“

„Sva li za to iz one hiše utekla, da bi vkup živela ko goloba . . .“

Tako mislila je Marijana. V nje prsih mešala se je jeza z razburjenostjo, samoljubje njeno je bilo razžaljeno. Zakaj se je pustilo njej vse, njej? — Tisto debele neukretno dekle zvalo jo je lepo in reklo, da je ptičica . . . In zakaj se nij Neždanov sam peljal, nego s Pavlom, ko da je to njegov nadziratelj. In katero je osvedočenje Solominovo? On nikakor nij revolucionar! In kako more kdo misliti, da njene razmere nijso ozbiljne?“

Vse te misli hitele so jej po glavi. S stisnjenimi ustni in na prsih prekrižanimi rokami sela je kraj okna in sedela, ko da je vsak trenutek pripravljena vstati; niti naslonila se nij. K Tatjani iti in s to delati se jej nij poljubilo; samo nekaj je

hotela: čakati! In čakala je skoro srdita. Njej samej videlo se je nje razpoloženje čudno. — Ali vse jedno!

Jedenkrat videlo se jej je celo, da je ljubosumna. Ako je pa na ubogo Mažurino mislila, se je milovaje nasmijala.

Dolgo morala je čakati; naposled čula je dva človeka po stopnicah hoditi, težko, neukretno. Radovedno uprla je oči v vrata . . . koraki so se bližali. Vrata so se odprla in Neždanov od Pavla peljan in podpiran stopil je čez prag. Bled je bil ko smrt, brez kape, z mokrimi lasmi; oči so mu bile otekle in so gledale, a nič videle. Pavel peljal ga je v sobo in Neždanova jedva malo stopajočega na počivalnik položil.

Marijana skočila je s svojega stola.

„Kaj je to? Kaj mu je? Je li bolan?“ je hitro vpraševala.

Pavel pa odgovoril jej je smehljuje se čez ramo:

„Ne vznemirjajte se; to bode kmalu prešlo . . . kdor nij vaju, tega prime.“

„A kaj se je zgodilo?“ vprašala je Marijana.

„E, malo je pil . . . a prazen želodec tega ne prenese.“

Marijana pripognila se je k Neždanovu, leže-

polna. Mnogo moralo jih je oditi, ker niso dobili prostora. V dvorano se je tudi mnogo za škandal najetih bilo zmuznilo. Kajti nasprotniki dr. Kronawettera organizovali so se za ta večer prav dobro.

Ko nastopi dr. Kronawetter, vname se silen krik. Na neopisljiv način insultirali so nastopivšega. Bil je tak škandal, da je vsak moral misliti, dr. Kronawetter je pokopan, kajti njegovi pristaši bili so tako osupnjeni, da so kar molčali. Velikansk prepir nastal je pri volitvi predsednika. Predlagan je bil prof. dr. Gugler, pristaš Kronawetterov. Opozicija pa je zahtevala necega Kitscheita. Po silnem krik izvoljen je prvi za predsednika, drugi, predlagan od dr. Kronawettera, za podpredsednika.

Ko je dr. Kronawetter jel govoriti, nastane nov škandal. Njiso ga pustili govoriti, insultirali so ga na nezasišan način. A tudi dr. Kronawetterovi pristaši so se obodriili. Najhujše kričače nesli so na ulico, druge pa še z večim krikom mojstrovali. Vsak trenutek klicalo se je: „Versammlung auflösen“, kar je bil glaven namen dr. Kronawetterovim nasprotnikom.

Dr. Kronawetter pa je govoril kakor menda še nikdar! V poldrugo uro trajajočem govoru, mej katerim razvnela se je ogromna večina poslušalstva, razlegali se burni klici odobravanja, pobil je trditve svojih nasprotnikov na sijajen način. Da se je vedno potegoval za dobro stvar, ne oziraje se na nikogar, ubogal je svojej dobrej vesti. Vsikdar bilo mu je blagor ljudstva na sreci, neprenehoma govoril je za olajšanje bremen davkoplačevalcev. Ko se je anektirala Bosna, računil je z novci in krvjo ljudstva. Napadan bil je zmerom od časopisov, ki so v službi bank. Če bi bil glasoval s stranko „verwaltungsrathov“, potem bi se ve da bil „dober poslanec“! S koristolovci in takimi ljudmi, ki so kradli iz žepa dekel in hlapcev denar, da so plačevali „chabrus“ ter sebe obogatili, on nikdar nij hotel imeti zveze.

Za razširjenje volilne pravice bil je vedno vnet. Potegoval se je za direktno volilno pravico. Očita se mu, da hodi v zbere delavcev. To bode on vedno storil, kajti v njih se shajajo pošteni ljudje, a ne „verwaltungsrathi“ in „schwindlerji“, ki le ljudstvo izsesavajo. Delavcem se on nij nikdar ponujal. Tudi njih ne hujska proti meščanstvu, kajti mej meščanom in delavcem on ne dela razločka. Na nemški „parteitag“ nij šel, ker nij bil povabljen. Sicer pa borzijanska stranka nij nemška. In Auspitz in njegovi drugovi ne representujejo nemške stranke. On sam je rojen Dunajčan in Nemeč, nemštva tudi še nikdar nij zatajil. A zarad tega on nij proti temu, da tudi druge narodnosti uživajo svoje pravice. Vsak narod naj ima jednake pravice za svoj razvoj. Glavno načelo mu je, da se narodnosti

čemu na sofi. Glava visela mu je na prsi in okolo njega duhtelo je uže vse po žganji, bil je jako pijan.

„Alekselj!“ zavpila je Marijana.

Težko pogledal je vanjo in skušal se malo namenjati.

„Ah! Ma—rija—na! Ti — si — — govorila — — o pokme—ten—ji; jaz — — sem — — uže — ves — pokme—ten, kaj—ti — — ves narod — — je — pi—jan — —“

Še nekaj nerazumljivega mrmraje zatisnil je oči in zaspal. Pavel počil ga je na počivalnik.

„Bodite brez skrbi, Marijana Vikentjevna,“ jej je rekel. „Nekoliko ur naj mirno spi in potem bode zdrav in vesel, ko da se nič nij pripetilo.“

Marijana hotela je vprašati, kaj se je vse pripetilo, ali s tem bi bila Pavla zadržala, česar pa nikakor nij hotela. Stopila je torej k oknu; Pavel, ki jo je razumel, pokrtil je Neždanova in mu zgledje popravit, ter „to vse nič nij“ mrmraje po prstih iz sobe odšel.

Marijana se je ozrla. Neždanov ležal je na počivalniku in spal, a na bledem njegovem obrazu videl se je tisti čuden izraz ljubavi, kakor ga vidimo pri močno bolnih ljudeh.

„Kako se je neki to zgodilo?“ mislila je Marijana.

(Dalje prihodnjic.)

na obče dobro mej soboj spravijo. Kajti hujskanje mej narodnostmi škoduje celej državi. Dr. Kronawetter pravi tudi, da, ko bi se vsakokrat moral zagovarjati, kadar ga kak od banke plačan časopis napade, bi vedno moral sklicevati shode. Zoper dunajsko židovsko žurnalistiko posebno pa proti „N. fr. Presse“, „N. W. Tagblattu“, „Deutsche Zeitg.“ itd. izreče hudo obsodbo. Frenetičen, več minut trajajoč plosk se vname, ko govornik končuje. Nasprotniki so se sicer trudili, da bi vsako ovacijo udušili, a vsi njihovi naporji bili so zastonj.

G. Baumgartner govori obširno o zaslugah dr. Kronawettera, o njegovej neupogljivosti ter predlaga slednjič resolucijo, v katerej se dr. Kronawetteru izreka zahvala in popolno zaupanje za njegovo vedenje v državnem zboru, ter ga pozivlje, da vkljub vsem napadom v boju na korist ljudstva in mesta Dunaja vstraje. Oglasilo se je sedaj več nasprotnikov dr. Kronawettera. Vnel pa se je tak strašansko vrišč, da nobenemu nij bilo mogoče govoriti. Prav hudo bi se jim bilo godilo, če bi dr. Kronawetter ne bil prosil za svoje nasprotnike. Kitscheit, Proksch in dr. pl. Stourzh (protikandidat dr. Kronawettera pri zadnjem volitvi v državni zbor) morali so sramote polni zapustiti oder. Nekov dr. Bondy izjavil je, da je sicer zadovoljen z vedenjem dr. Kronawettera, samo to mu zameri, da se ne postavi v vrsto bojevalcev za nemštvo sedaj, ko je v tolikej nevarnosti. Napal je tudi česki in slovenski jezik ter rekel, da sta to barbarična jezika. Sploh pa je ta mož govoril take kolobocije, da je res dvomiti, če nij zgubil pameti.

Resolucija bila je potem sprejeta z velikansko večino glasov. Nasprotnikov sedaj niti toliko nij bilo, da bi jih bil seštel na prstih. Razvnetje bilo je velikansko; sto in tisočerm klici „hoch, hoch, hoch Kronawetter“. Njega so vzdignili na rame, ter ga nosili po dvorani. Zunaj pa je čakala velika množica, da priljubljenemu svojemu poslancu tudi priredi ovacijo. Tako so bili nemški liberalci tudi na Dunaji tepeni!

Domače stvari.

— (Daroval) je naš presvitli cesar pogorelcem v Nadanjem selu iz svoje privatne blagajne 200 gid.

— (Kranjska deputacija k cesarju.) Včeraj prišel je s cesarske kabinetne pisarne odgovor, da bode cesar v teku meseca maja sprejel deputacijo Kranjske dežele, ki se gre poklonit o priliki 600letnice združenja Kranjske z avstrijskimi deželami. Deputacija obstoji iz deželnega glavarja grofa Thurna in poslancev: dr. Poklukarja in barona Apfaltrerna, pa jednega zastopnika kranjske hranilnice. Došlo je tudi ob jednem cesarsko dovoljenje, da se bode novi kranjski muzej smel imenovati „Rudolfium“.

— (P. n. občinstvo) opozarjamo še jedenkrat na jutrajšnjo slovensko predstavo v gledališči. Igra je lepa, igralci pa vsega priznanja in podpore vredni.

— (Ogenj na Viči.) Sinoči gorelo je pri Andrejčku na Viči, druga hiša od Bobenčka na desnej strani tržaške ceste. Pogorela je hiša, hlev in šupa do tal. Gasilna društva z Viča, iz Ljubljane in iz cigarne fabrike so prišla na pomoč, a nijso mogli drugega nego pogasiti ostauke, kar se je stoprav po polnoči zvršilo. Govorilo se je na pogorišči, da je nekdo od družine zažgal. Je li to istina, pokazala bode preiskava.

— (Iz Gorenjega grada) se nam piše: Okrajni odbor poslal je vsled jednoglasnega sklepa peticijo gosp. dr. Vošnjaku za upeljavo slovenskega jezika v uradnije, za upeljavo slovenskega učnega jezika v srednje šole in premeščenje nadsodnije v Ljubljano. Ravno take prošnje odposlale so tudi vse občine tega okraja, t. j. šest kmetskih in štiri trške občine.

— (Slovensko slovstvo.) Neutrudijvi gosp. P. Angelik Hribar izdal je zopet novo delo: „Vence Mariji Kraljici brez madeža spočeti, zavetnici treh redov sv. Frančiška, v spomin 700letnice

njegovega rojstva“. Zložil in sestavil P. Angelik Hribar O. S. F. Z dovoljenjem vis. čast. knezoškofijstva in redovnega prednika. I. snopič. V tej zbirki je 24 raznih Marijinih pesen, mej drugimi je tudi slavna sv. Kazimira „Srčna hvala vedno gnala“ (Omni die). — Cena 75 kr. pri Blazniku, po pošti 5 kr. več. Mi prav gorko priporočamo te napeve, osobito zdaj za mesec majnik. Slava neumornemu glasbarju!

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 22. aprila. Delegacije dovolile so po kratkej debati skoro jednoglasno pacificijski kredit nespremenjeno po vladnej predlogi.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V nedeljo 23. aprila 1882.

Na korist dramatičnega društva igralcam Ivanki Gutnikovi, Gusti in Mariji Nigrinovi in igralcu Danilu.

EDDA.

Drama v 4 dejanjih, spisal Jožef Weilen, poslovenil V. N. Hrabroslav.

OSOBE:

Ivan Karpezan, polkovnik in poveljnik prostovoljcev — — — — — gospod Danilo.
Magdalena, baronovka Wildauska, njegova žena — — — — — gspdc. G. Nigrinova.
Pflug, častnik — — — — — gospod Ljubivoj.
Jan, zastavonosce — — — — — gospod Hudorovič.
Simplici, vojak — — — — — gospod Skalec.
Martin Kieholt, svetovalec — — — — — gospod Zbiljan.
Erzabč, njegova sestra — — — — — gospa I. Gutnikova.
Anka, njegova otroka — — — — — gspdc. M. Nigrinova.
Niels, — — — — — gospod Lord.
Pavel Hansen, Ankin ženin — — — — — gospod Sturm ml.
Klaus Selle, mornar — — — — — gospod Rus.
Hening Wolf, morski stražar — — — — — gospod Samovič.
Hans Karstens — — — — — gospod P. Kajzel.
Častniki in vojaki Karpezanovi. — Frizijani obojega spola. — Godi se leta 1623. v vzhodnej Friziji blizu Auricha.

Slavno občinstvo k tej predstavi najuljudneje vabijo beneficijanti.

Vstopnina kakor po navadi.

Sedeži se dobivajo v nedeljo zjutraj od 11. do 12. ure in zvečer od 7. ure naprej pri gledališkej kasi.

Kasa se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2. uri zvečer.

Tajci:

21. aprila.

Pri Slonu: Videc, Baltasar, Elbenstein z Dunaja. — pl. Wodianer iz Pešte. — Cerar iz Glinic. — Löwinger iz Kaniže. — Žvanut iz Vipave.
Pri Malici: Merk iz Kočevja. — Mebus, Fuchs z Dunaja. — Urbančič iz Dvora. — Dragobert iz Pešte.
Pri avstrijskem cesarji: Trost iz Podrage. — Lavrenčič s Slapa. — Gelera iz Milana.

Dunajska borza

dné 22. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	76	gid.	30	kr.
Enotni državni dolg v bankovcih	76	gid.	30	kr.
Enotni državni dolg v srebru	77	„	25	„
Zlata renta	93	„	90	„
1860 državno posojilo	130	„	50	„
Akcije narodne banke	822	„	—	„
Kreditne akcije	336	„	50	„
London	120	„	20	„
Srebro	—	„	—	„
Napol.	9	„	53	„
C. kr. cekini	5	„	63	„
Državne marke	58	„	75	„
4% državne srečke iz l. 1854	250	gid.	119	„
Državne srečke iz l. 1864	100	„	172	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	94	„	10	„
Ogrska zlata renta 6%	119	„	85	„
„ „ 4%	89	„	40	„
„ „ papirna renta 5%	87	„	75	„
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	„	—	„
Dunava reg. srečke 5%	100	gid.	114	„
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	„	75	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99	„	60	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	„	—	„
Kreditne srečke	100	gid.	179	„
Rudolfove srečke	10	„	20	„
Akcije anglo-avstr. banke	120	„	133	„
Tramway-društ. velj. 170 gid. a. v.	220	„	50	„

Proti trganju po udih.

Gospodu Franu Iv. Kvizdi, c. kr. založniku v Korneuburgu. Po uporabi jedne steklenice Vašega izvrstnega flu-jida proti trganju bil sem popolnem oprosten trganja in sem zdaj zopet popolnem krepak, za kar vam torej izrekam svojo najtoplejšo zahvalo. V Karansebesu 25. septembra 1881.

Spoštovanjem
(666) Ignac Schmidt, gostilničar.
Dobi se v vsch lekarnah.
Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu.

2000 do 3000 goldinarjev

se proti 6—7% na posestvo brez dolgov v okolici Ljubljane na l. mesto vzame na posodo. — Kje, pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Vznemirljiva bolezen.

Bolezen začne se z malimi nepravilnostmi želodeca; vender če se zanemari, poprime celo telo, kakor tudi ledvice, jetra, sploh ves prebavljalni sistem, napravi bedno življenje, in le smrt more rešiti tega zla. Bolezni večkrat ne razumi pacient sam. Če pa se vpraša, potem bode mogel sklepati, kje in kaka je njega bolečina. Vprašanje: Ali imam kake bolečine, ali me tišči težavno dihanje po jedi? Ali imam težko čuvstvo, spremljano z omotico? Ali so oči rumene? Ali nij tudi debela slina na jeziku in na zobeh pri vzbuj, spremljana s slabim ukusom v ustih? Ali imam bolečine na straneh ali v hrbtu? Ali nij napolnjena desna stran, kakor bi se hotela jetra povečati? Ali nij trudnost in omotica, ki me prijemata, če se ravno postavim? Ali so odpadki ledvic malo ali močno barvani, vidljivi v posodi stoječi? Je-li po jedi prebavljanje zvezano z napetjem trebuha? Dela vetrove, kakor tudi puhanje? Ali ne bije tudi večkrat močno srce? Ti razni znaki ne pokažejo se na jedenkrat, a posamični mučijo bolnika nekaj časa in so predsli zelo nevarne bolezni. Če bi se bolezen delj časa zanemarila, proužroči suh kašelj, spremljan s slabostjo. Po preteku nekaj časa proužroči suho polt z umazano rujavo barvo; roke in noge imajo vedno mrzel pot; kakor ledvice in jetra počasi bolehalo, pridružijo se tudi revmatične bolečine in navadno ravnanje s to boleznijo je popolnem brezuspešno. Zelo znamenito je, da se bolezen hitro in natanko zdravi, takoj v začetku, kar se more doseči z lekom, kateri se more kot pravo sredstvo smatrati, da se vsa bolezen odpravi, da se vrne apetit in se prebavljalni organi spravijo zopet v pravi položaj. — Bolezen se imenuje: „Rohlanje na jetrih“, in pravo in najboljšo sredstvo je „izleček Shäker“. To zdravilo zadene začetek bolezni in jo prežene popolnem skozi ves sistem. Osobe, ki bolehalo vsled zaprtja, potrebujejo „Seiglove čistilne kuglice“ v zvezi z „izlečkom Shäker“. **Seiglove čistilne kuglice** ozdravijo zaprtje, odpravijo vročico in premrazenje, odproste glavobola in uduše bolezni na žolci. One so najgotovjše, najprijetnejše in ob jednem najpopolnejše kuglice, ki so se do zdaj izdelale. Kdor jih je jedenkrat poskusil, gotovo jih bode rabil še na dalje. One vplivajo polagoma, ne da bi proužročevale bolečine in bi se morale v slučajih, ko čreva ne delujejo prosto in lahko, vkup z izlečkom rabiti. — Cena 1 steklenici izlečka Shäker gl. 1.25; 1 škatlica „Seiglovih čistilnih kuglic“ 50 kr. Lastnik A. J. White v Londonu, Newyork, Frankobrod na M.

Glavna zaloga v Avstriji: **Dr. Ehrmannova** lekarna „pri sv. Brigiti“, II., Brigittaplatz, Dunaj.

Zaloga v Ljubljani: **Jul. pl. Trnkoczy.**

V lekarnah: V Gorici: D. Christofolletti; v Celovci: P. Birnbacher, Jos. Nussbaumer; v Novem mestu: Dom. Rizzoli; v Trstu: Farmacia al Camello 25 Corso, Farmacia Piasso Grande; v Beljaku: Kumpfovi dediči; dalje v lekarnah: v Loki, Frižah, sv. Mohorji, Idriji, Metliki, Radovljici, Kamniku, Trbižu, Vipavi in Zadru in v vseh lekarnah družih mest Avstro-Ogrske. (253—1)

Zdanja veda.

Univerzalna knjižnica za omikane, razdeljena v a) prirodoslovje in b) zgodovinske vednosti. Vsak zvezek z mnogimi interesantnimi **lesorezi**, na lepem papirju tiskan, **elegantno vezan, velja samo 60 kraje.**

Kupijo se tudi lahko posamni zvezki. Prvi zvezek in pregled se lahko ogleda.

J. Giontini,

(255)

v Ljubljani, Mestni trg.

Do Amerike.

Poštni parobrodovi vozijo se iz **Bremena** do **Novoga Yorka, Baltimore** itd. štirikrat na mesec; vožnja ta je, kakor dokazano, najhitrejša, postrežba potujočih najboljša in cena nizka. Natančna pojasnila daje radovoljno in brzo

R. Ranzinger,

(228—3)

glavni poslovitelj v Ljubljani.

Sprememba stanovanja.

Pisarne glavnega zastopa banke „Slavije“ nahajajo se od 24. t. m. nadalje v 2. nadstropji **Matičine hiše v Zvezdi** (Kongresni trg št. 7). (256—1)

Usojam si p. n. občinstvu ponižno naznanjati, da imam v prodajalnici

Terček & Nekrep,

na **Mestnem trgu št. 10 v Ljubljani,** dobro asortirano zalogo **krasnih in dobrih**

osobito kmetske vozove (bagerle), na pol zadelane vozove, lepe sani itd. in prodajem jih po **prav nizkih cenah.**

Naročila vozov vsake vrste se sprejemajo in dajejo naznanila o cenah ravno tam. Za dobro in čedno blago se daje popolno poročilo.

Priporočam se v obila naročevanja.

Spoštovanjem

Fran Šiška,

kovaški mojster v Hrastju.

(41—3)

FRAN ŽELEZNIKAR,

krojač v Ljubljani.

se zahvaljuje svojim p. n. naročnikom za do zdaj mu izkazano obilo zaupanje ter se priporoča tudi še v prihodnje za **izdelovanje oblek po najnovjših pariških** jurnalnih. — Za p. n. naročnike ima tudi razno **blago** po najnovjših vzgledih na razpolaganje. (175—5)

Poslopje,

zelo lepo in primerno opravljeno za **prodajalnico mešanega blaga, vina in družih produktov,** v zelo živahnem trgu v **Spodnji Štajerski** se takoj cenó dá v najem. — Pismena vprašanja naj se pošiljajo upravništvu „Slovenskega Naroda“ pod naslovom: **Ugodna kupčija.** (254—1)

Kava — Čaj,

naravnost iz **Hamburga** po pošti, poštnine prosto incl. zavitje, kakor znano v reelnej fino dišečej robu v vrečicah od **5 kilo** po poštnem povzetju.

Rio, fino močan	3.45
Santos, močan	3.60
Kuba, ff., zelen močan	4.10
Nikaragua, zelo fin, mehak	4.90
Ceylon, modro-zelen, močan	5.—
Gold-Java, zelo fin, mehak	5.20
Portorico, delikaten, fino vkusen	5.40
Perl-Kava, zelo fin, zelen	5.95
Angostura, velika zrna, delikaten	5.95
Menado, rujav, zelo fin	6.35
Java, I^a, zelo plemenit, briljanten	7.20
Afrik. Perl-Mocca, prava	4.95
Arab. Mocca, prava, plem. ognena	7.20
Stambul-Kava-zmes, Mocca in Campinas, jako priljubljena	4.95
Čaj pr. kilo. Congo ff.	2.30
Souhong, ff.	3.50
Tonkay, fin, zelen	3.50
Družinski čaj, zelo fin	4.—
Riž, zelo fin, pr. 5 kilo	1.40

Obširne cenilnike gratis in franko.

A. B. Ettliger, Hamburg.

(243—1)

Vsakovrstna obleka za gospe

se po najnovjšem journalu hitro in ceno izdeluje na **Frana Josipa** trgu št. 2, II. nadstropje. (245—2)

V. LOBENWEIN

fotografični atelier

v hotelu „pri slonu“.

Fotografira se vsak dan.

(63—13)

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva **oživljajoče,** zapreči **pokondanje** zob in odpravi **slab duh** iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, vpliva **zelo oživljajoče** in napravi zobe **blesteče bele,** a 30 kr.

! **Najnovjše spričalo.** !

Vaše blagorodje!

Mnogo let vporabljam Vašo **salicilno ustno vodo** in **salicilni zobni prašek** z izvrstnim uspehom in priporočati ja morem vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice.

Spoštovanjem

(162—11)

Anton Slama, župnik.

Vsa navedena sredstva ima **vedno frišna** v zalogi in jih razpošilja proti poštnemu povzetju

lekarna „pri samorogu“,

v Ljubljani, Mestni trg št. 4.

Dr. Katsch-ova

zdravstvena kava

po receptu

dr. Ferdinanda Katscha v Stuttgartu,

izdelujejo le jedino pravo

Henrik Franck sinovi v Ludvigsburgu.

Popolno nadomestilo

za pravo kavo v zrnih!

se priporoča z **mlekom** uživana kot **vkusen, močen**

ljudski živež;

kava, ki ne vznemirja živcev, nasprotno pak je **zelo zdrava, krepilna in lahko prebavljiva;** dvojno se priporoča za osobe, ki imajo slab želodec, kakor tudi zaradi **zelo dobrega duha** po kavi in **nizke cene,** tudi ker je — **brez dodatka prave kave** uže pripravljena za kuho.

Dobi se v vseh prodajalnicah s specerijami in v lekarnah po deželi in v mestu. (197—4)

Optični institut

E. REXINGER-ja

v Ljubljani.

(225—3)

Specijalitete za one, ki potrebujejo očal.

Velika kompletna zaloga **najnovjših** in kot praktično priznanih optičnih, fizikalnih in matematičnih rečij; zelo nizke, stalne cene. **Obširne cenilnike** na zahtevanje **gratis in franko.** Vplačevanje na obroke pri zneskih od 5 gl. više brez povišanja cene se blagovoljno dovoli.

Poprave dotičnih stvari se izvršujejo dobro in natanko.

Graverska dela

vsake vrste se oskrbé zelo dobro in cenó.

Obče priznan kot jako izvrstno izdelan

portret

dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega

je ravno izšel. V originalu naslikal in v oljnatu barvenem tisku izvrstno izvršila sta ga c. kr. dvorna tiskarna in artistski zavod g. Reiffensteina na Dunaji. Velja pa

Podoba v oljnatu barvenem tisku 63^{cm} široka, 79^{cm} visoka, nerazpeta gl. 3.

Podoba na platnu razpeta v 10^{cm} širokem baroque okviru gl. 6-50.

Podoba na platnu razpeta v 13^{cm} širokem baroque okviru gl. 8. dalje v velikosti 55—68^{cm}.

Podoba v oljnatu barvenem tisku z 10^{cm} širokim baroque okvirom gl. 5.80. Čistega dohodka teh podob namenjena je polovica za „Narodni dom“ in polovica za zidanje cerkve srca Jezusovega.

Z odličnim spoštovanjem

F. Kolman,

zaloga stekla in porcelana v Ljubljani.

(199—6)